

۱- آریایی ها چگونه مردمی بودند و در کجا ساکن شدند؟ حدود چهارهزار سال پیش، مردمانی کوچ نشین که خود را آریایی می نامیدند از مناطق شمال دریای خزر به تدریج به سمت جنوب مهاجرت کردند.

۲- سه قوم بزرگ آریایی را نام ببرید؟ مادها، پارت ها و پارس ها

۳- قبایل ماد در کجا زندگی می کردند و چرا ضعیف بودند؟ در شمال غرب و غرب ایران، چون به صورت پراکنده زندگی می کردند، همین امر باعث شده بود که آنها ضعیف باشند و هر چند وقت یکبار همسایه های قدرتمندشان مانند آشوری ها به آنها حمله می کردند و اموالشان را به غارت می بردند.

۴- کدام حکومت هر چند وقت یکبار به مادها حمله می کردند و اموالشان را به غارت می بردند؟

الف) بابلی ها ( )   ب) آشوری ها (*)   ج) ایلامی ها ( )   د) سومری ها ( )

۵- چرا آشوریها هر چند وقت یکبار به مادها حمله می کردند و اموالشان را به غارت می بردند؟ چون مادها به صورت پراکنده زندگی می کردند، همین امر باعث شده بود که آنها ضعیف باشند.

۶- دَهِیوَك که بود و چگونه به عنوان فرمانروا انتخاب شد؟ در یکی از قبایل ماد، فردی به نام دَهِیوَك زندگی می کرد که به دلیل خوش رفتاری و عدالت خواهی بین همهٔ قبیله ها محبوبیت داشت. سرانجام سران قبایل تصمیم گرفتند او را به عنوان فرمانروا انتخاب کنند.

۷- دَهِیوَك کدام شهر را به عنوان پایتختی انتخاب کرد و چگونه حکومتی قدرتمند پایه گذاری کرد؟ دَهِیوَك بر فراز تپه ای در شهر هگمتانه (همدان امروزی) قلعه ای ساخت و آنجا را به پایتختی خود انتخاب کرد. مادها به تدریج قدرتمند شدند و بر دشمنان خود غلبه کردند.

۸- اولین حکومت قدرتمند ایرانی به دست .. مادها .. پایه گذاری شد.

۹- موسس سلسلهٔ مادها چه کسی بود؟

الف) کوروش ( )   ب) دَهِیوَك (*)   ج) هخامنش ( )   د) سلوکوس ( )

۱۰- پارس ها گروهی از آریایی ها بودند.

صحیح (*)   غلط ( )

۱۱- هخامنش که بود؟ رئیس یکی از قبایل مهم پارس

۱۲- کوروش که بود؟ بنیان گذار سلسلهٔ هخامنشیان و از نوادگان هخامنش بود.

۱۳- بنیان گذار سلسلهٔ هخامنشیان چه کسی بود؟ کوروش

۱۴- کوروش چگونه به پادشاهی رسید؟ کوروش توانست آخرین پادشاه مادها را در جنگی شکست بدهد و حکومت آنان را سرنگون کند.

۱۵- کوروش کدام نواحی را تصرف کرد و قلمرو ایران را تا کجا گسترش داد؟ کوروش در دوران حکومت خود، پیروزی های زیادی به دست آورد. او بابل (عراق امروزی) و لیدی (ترکیه امروزی) را تصرف کرد و قلمرو ایران را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه گسترش داد.

۱۶- معروفترین پادشاه هخامنشیان بعد از کوروش .. داریوش بزرگ .. بود.

۱۷- زمانی که داریوش به سلطنت رسید چه مشکلاتی وجود داشت؟ در بیشتر قلمرو هخامنشیان، شورش ها و نابسامانی هایی شکل گرفته بود.

۱۸- داریوش چگونه توانست دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد؟ داریوش با عزم و اراده با شورشیان جنگید و آنها را شکست داد و موفق شد دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد.

۱۹- داریوش پس از پیروزی بر دشمنان خود، چه دستوری داد؟ دستور داد تا نقش برجسته ای به یاد پیروزی های او در جنگ با دشمنان بر دامنهٔ کوه بیستون حجاری کنند.

۲۰- چرا از حکومت هخامنشیان می توان به عنوان نخستین امپراتوری جهان نام برد؟ چون در زمان کوروش و داریوش، قلمرو جغرافیایی هخامنشیان، بیشتر کشورهای مهم آن روز را در بر می گرفته است.

۲۱- در زمان هخامنشیان بین ایران و کدام کشور جنگ های متعددی روی داد؟

الف) یونان (*) (ب) روم ( ) (ج) آشوری ها ( ) (د) اعراب ( )

۲۲- بهانه حمله اسکندر مقدونی به ایران چه بود؟ چون در یکی از جنگها، هخامنشیان توانسته بودند شهر آتن را برای مدت کوتاهی تصرف کنند لذا یونانیان به انتقام جویی از ایرانیان به ایران حمله کردند و در چند جنگ سپاه هخامنشی را شکست دادند و ایران را فتح کردند.

۲۳- هنگامی که اسکندر مقدونی در یونان به قدرت رسید، حکومت هخامنشیان در چه وضعیتی بودند؟ هخامنشیان ضعیف و ناتوان شده بودند

۲۴- در نتیجه حمله اسکندر، بسیاری از شهرهای ایران از جمله .. تخت جمشید .. به آتش کشیده شد.

۲۵- اسکندر کدام سرزمین ها را تصرف کرد و عاقبت او چه شد؟ علاوه بر ایران، مصر و قسمتهایی از هندوستان را تصرف کرد. او سرانجام در جوانی و در اوج کشورگشایی بر اثر بیماری در گذشت.

۲۶- پس از مرگ اسکندر، قلمرو پهناور او میان سردارانش تقسیم شد. ایران به دست .. سلوکوس .. افتاد.

۲۷- سلسله سلوکیان را چه کسی تاسیس کرد؟ سلوکوس

۲۸- آشک یا آرشک که بود و چه کرد؟ رئیس یکی از قبایل پارت بود که با هدف مقابله با سلوکیان، پارتیان و دیگر اقوام ایرانی را متحد کرد. او با استفاده از اختلافات سلوکیان توانست قسمت هایی از ایران را آزاد کند.

۲۹- موسس سلسله اشکانی که بود؟ اشک یا آرشک

۳۰- جانشینان اشک چه کردند؟ به مبارزه با سلوکیان ادامه دادند و موفق شدند به تدریج سایر مناطق ایران را نیز از سلطه سلوکیان نجات دهند

۳۱- در زمان فرمانروایی چه کسی حکومت اشکانیان به امپراتوری قدرتمند تبدیل شد؟ مهرداد دوم

۳۲- آخرین حکومت پیش از ورود اسلام به ایران سلسله .. ساسانیان .. بود.

۳۳- موسس سلسله ساسانیان چه کسی بود؟ اردشیر بابکان

۳۴- اردشیر بابکان بر علیه .. اشکانیان .. قیام کرد.

۳۵- یکی از مهمترین پادشاهان ساسانی .. شاپور اول .. است.

۳۶- اقدامات شاپور اول را بنویسید. او وسعت قلمرو ایران را بسیار زیاد کرد و توانست امپراتور روم (والریانوس) را شکست دهد.

۳۷- سرانجام سلسله ساسانی چگونه به پایان رسید؟ با حمله مسلمانان و شکست های متعدد سپاهیان ساسانی سرانجام با قتل یزدگرد سوم این سلسله در سال ۶۵۱ میلادی به پایان رسید.

۳۸- آخرین پادشاه ساسانی که بود؟ و توسط چه کسی به قتل رسید؟ یزدگرد سوم بود و توسط آسیابانی ایرانی به قتل رسید.

۳۹- با ورود .. اسلام .. به ایران دوره جدیدی از تاریخ ایران پایه گذاری و آغاز گردید.

۴۰- مبداء تاریخ هجری چیست؟ هجرت پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه

۴۱- برای تعیین زمان رویدادهای قبل از اسلام از چه تقویمی استفاده می شود؟ از تقویم میلادی

۴۲- مبداء تقویم میلادی تولد حضرت .. مسیح (ع) .. است و نشانه اختصاری .. " م " .. است.

۴۳- برای تعیین زمان رویدادهای قبل از میلاد حضرت مسیح^(ع) از چه تقویمی استفاده می شود؟ از تقویم میلادی به صورت معکوس و با علامت اختصاری "ق. م" به کار می رود.

فعالیت های درس ۱۹

۱- یک اطلس جغرافیایی به کلاس بیاورید. به نقشه قلمروی هخامنشیان در صفحه ۱۲۶ کتاب توجه کنید و سپس بگویید کدام کشورهای امروزی، در زمان هخامنشیان جزء قلمرو ایران بودند؟ **ترکیه، عراق، ازبکستان، قفقاز، افغانستان، پاکستان، آذربایجان، تاجیکستان، قزاقستان، سوریه، مصر، لیبی، تونس، اردن، ارمنستان، قسمتهایی از هند و اروپای امروز.**

۲- به تصویر نقش برجسته بیستون دقت کنید. به نظر شما چرا شاهان دستور می دادند چنین نقش برجسته هایی روی سنگ ها کنده شود؟ بشر از دیر باز به جاودان ساختن خواسته ها، باورها و اندیشه های خود در قالب نقاشی و کنده کاری می پرداخته و هدف آنها یک نوع اعلام حضور و رسمیت دادن به حکومت خود برای آیندگان بود.

۳- خواندن خط زمان: بیشترین مدت زمان حکومت مربوط به کدام سلسله است؟ **اشکانیان**

کدام سلسله ها به ترتیب در ایران حکومت کردند؟ **مادها، هخامنشیان، سلوکیان، اشکانیان، ساسانیان**

۴- الف) هم اکنون از تولد حضرت عیسی مسیح^(ع) چند سال می گذرد؟ **۲۰۲۲**

ب) از تأسیس حکومت اشکانی در ۲۴۸ ق.م چند سال می گذرد؟ **$248 + 2022 = 2270$**

پ) شاپور ساسانی در ۲۶۰ م والرین امپراتور روم را شکست داد و به اسارت گرفت. محاسبه کنید چند سال پیش، این رویداد به وقوع

پیوسته است؟ **$2022 - 260 = 1762$**

۵- چرا مردم ایران سلوکیان را نمی پذیرفتند و با آنها مخالفت می کردند؟ **زیرا ایرانیان سلوکیان را بیگانه می شمردند و به شکل های مختلف با آنان مخالفت و مبارزه می کردند.**

۶- کاربرگه شماره (۱۸) قهرمانان ایران باستان را در کلاس تکمیل کنید. **(جواب بر عهده دانش آموزان)**

۷- تحقیق کنید همزمان با میلاد باشکوه حضرت محمد^(ص) چه اتفاقی در طاق کسری افتاد؟ **طاق کسری یا ایوان مداین مشهورترین بنای ساخته شده توسط پادشاهان ساسانی بود که در شب ولادت پیامبر اکرم لرزید و ۱۴ کنگره آن سقوط کرد.**

اسفند ماه ۱۴۰۰

@Motaleat707